

Tollbamondás

A VIII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus helyszíne, 2016. augusztus 22–27. között, Pécs volt. A kongresszus rendezői a Nemzetközi Magyarstudományi Társaság, a Pécsi Tudományegyetem és a Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Területi Bizottsága voltak. Az ötévente megrendezésre kerülő kongresszus a magyarstudományok csúcsrendezvénye, ennek keretében adták át a Lotz János-émlékérmeket a legkiválóbb hungarológusoknak.

A magyarstudomány feladata és tárgya nyelvünk, irodalmunk, történelmünk és művelődésünk minden vonatkozásának feltárása és értelmezése. A tanácskozás célkitűzése a különböző tudományágak és -területek párbeszédének elősegítése s a már meglévő kapcsolatok láthatóvá tétele.

A Pécsi Tudományegyetem számára külön öröm és megtiszteltetés volt, hogy az egyetem alapításának 650. évfordulóját megelőző esztendőben, kiemelt jubileumi programként adhatott otthont az eseménynek.

Útmutató a tollbamondáshoz

Először olvassuk el végig a szöveget, utána egy teljes mondatot olvassunk fel, majd kisebb egységekben diktáljuk le! A végén újra olvassuk el az egész szöveget!

Minden hiba 1 pontot von le a 20 pontos pontszámból (vesszőhiba is!).

Annyi ideig tart a tollbamondás, amíg minden diák végez.

Szövegértés megoldások

1. Igaz vagy hamis?

5/

a) A bonyhádi gimnázium épületegyüttest alkot.	igaz
b) A gimnázium nyolcosztályos volt 1925-ben.	igaz
c) A gimnázium a Dr. Lotz János utcában található.	hamis
d) Az emléktábla immár tíz éve van a gimnázium falán.	igaz

- e) Lotz Jánost ábrázoló szobrot is elhelyeztek a kollégiumban. **hamis**

2. Válaszolj a kérdésekre!

5/

- a) Hol találkozott a történet elbeszélője és a rohanó diák? (épület, helyszín)

a gimnázium főépületében (1 pont) **az emeleten** (1 pont)

- b) Mi lehet a nyelvünk virágai kifejezés értelme? Húzd alá a leginkább megfelelő választ!
szólások, közmondások virágnevek **szépen hangzó mondatfüzér**

- c) Tudhatja-e a cikk írója, hogy kicsoda Lotz János? Indokold mind a két válaszlehetőséget!

I. Igen, mert pl. **a diákegyetemen azért vesz részt. Ír róla cikket, elolvasta az emléktábla szövegét stb.**

II. Nem, mert pl. **még nem találkozott a nevével.** (*A tudatlanságtól pír ül ki az arcára.*)

3. A cikk egy diákoknak szánt újságban jelent meg. Keress választékosabb vagy megfelelő magyar kifejezést az alábbiak helyett!

4/

bóklászik: pl. odavetődik, felfedezőként ott jár, jártában-keltében...

utánaolvas: pl. tájékozódik, művelődik...

miniatűr: pl. kis méretű, kicsi...

pír: a szégyentől piros, szégyenkezik...

4. „Nézem a miniatűr bronzarcot, várom, hogy meséljen.” Hogyan érthető a bronzarc kifejezés? Legalább 3 különböző jelentést adj meg!

3/

- a) magát Lotz Jánost ábrázolja (*szinte megelevenedik neki*)

- b) a műalkotást, kisplasztikát jelenthet, amely Lotz Jánost ábrázolja az emléktáblán

- c) az arcjátékot, azaz a mimikát fejezhet ki (*a kommunikációs helyzetre való utalás – mesélni fog*)

Minden más, jó megoldás elfogadható.

5. Írj a szöveg alapján 3 olyan cselekvést, ami a cikk írójával a valóságban megtörténhetett!

A rohanó diák esetét már ne használd fel!

3/

Történetelem	Indoklás
Járhatott a Lotz utcában.	Mert tudja, hogy több kanyar választja el a gimnáziumtól.
Bemehetett a gimnázium főépületébe.	Mert tudja, hogy az emeleten van az emléktábla.
Hosszan nézi az emléktáblát.	Mert vizsgálja, értelmezi a rajta láthatókat.

Helyesírási feladatok megoldása

1. Bizonyítsd be 1-1 példamondattal, hogy az alábbi szópárok mindkét tagja helyes!

8/

teteti – tetteti

*Pl.: A könyvet a polc tetejére teteti.**Lili csak tetteti a kedvességét.*

fiuk – fiúk

*Pl.: Kovácsék nagyon boldogok, mert az ő fiuk lett a győztes a versenyen.**A szomszéd fiúk már megint betörték az ablaküveget focizás közben.*

fenn maradt – fennmaradt

*Pl.: Fenn maradt az emeleten a táskám, gyorsan lehozom.**A fennmaradt tárgyi emlékek azt bizonyítják, hogy ezen a területen már a Kr. e. 10. században is laktak.*

elől – elől

*Pl.: Feri elől áll a tornasorban.**A nyúl menekül a vadász elől.**A szavak ragozott alakban is elfogadhatóak.*

2. A világhálón van néhány olyan oldal, amely a magyar helyesírás „legidegesítőbb” hibáival foglalkozik. Ezek közül mutatok be néhányat. Húzd át a szópárok idegesítő, azaz hibás alakját! 14/

egyéb – ~~egyébb~~előbb – ~~előbb~~

eukrázda – cukrászda

eimke – címke

kint – ~~kinnt~~

akumulátor – akkumulátor

biztat – ~~bíztat~~karácsony – ~~Karácsony~~egyezőség – ~~eggyezőség~~bója – ~~bólya~~

benfentes – bennfentes

sürgös – ~~sürgös~~muszáj – ~~muszály~~

3-al – 3-mal

3. Illeszd a zárójelben lévő igéket felszólító módú alakjukban a megadott mondatokba!**A rövidebb alakot írd le!****10/**Pl.: Hagyd abba! (hagy)**Tartsd** erősen a polcot, fiam, amíg szerzek egy kalapácsot! (tart)**Higgy** nekem, Lili, ez a ruha nem áll jól neked! (hisz)**Lopóddz** a háta mögé, Feri! (lopószik)Uram, kérem **jöjjön** közelebb! (jön)Ne **engedd**, Laci, hogy **kifolyjon** a víz! (enged; kifolyik)Öcsi, **mond** meg anyunak, hogy később érek haza! (mond)Mari, ne **felejtsd** otthon a fényképezőt! (felejt)Kérjük önöket, erősen **kapaszkodjanak**! (kapaszkodik)**Mártsd be** az ecsetet a festékbe, Dorka! (bemárt)**4. A következő szöveg hemzseg a helyesírási hibáktól. Írd le a rövid írást helyesen! (Ne feledkezz meg a mondatvégi írásjelekről sem!) A pontszám nem a hibák számát jelzi.****10/**

Aludj, amennyit csak szeretnél!

Feküdj le hamarabb! Mindennap csak 15 perccel korábban, és máris jobban fogod érezni magad./! Mielőtt nyugovóra térnél, ki kell kapcsolnod magad körül minden elektromos berendezést; oltsd el a fényeket is, hallgass relaxáló zenét! Meditálj és nyugodj meg – az alvás tényleg gyógyhatású! A témáról többet is olvashatsz a You Tube-on./!

Minden egyes helyesírási hibáért 1 pontot kell levonni a maximálisan adható 10-ből.**5. Állítsd betűrendbe az egyes sorokban található szavakat! Számozással (1-3.) jelöld a helyes sorrendet!****5/**

a) archívum 2 – arcideg 3 – archeológus 1

b) Eötvös 2 – Erdei 3 – Eördögh 1

c) Arannyal 1 – aranyos 2 – arányos 3

d) dzsessz 3 – dzsenti 2 – dzsem 1

e) ég 1 – égés 2 – éget 3

6. feladat**3/**

Írj négy olyan köznevet, amely u-ra végződik! **Pl.: adu, alku, áru, batyu, bizsu, daru, emu, falu, frufu, gyalu, hamu, hindu, kakadu, kapu, kenguru, kenu, marabu, pertu, ragu, saru, tabu, vaku, zsalu, zsaru**

Írd le négy híres magyar ember nevét, aki régies írásmódú családnevet visel! (A keresztnév is szükséges!)

Pl.: Széchenyi István, Wesselényi Miklós, Vörösmarty Mihály, Munkácsy Mihály...

Írj négy olyan madárnevet, amelyben j van! **Pl.: fürj, fajd, papagáj, jégmadár, varjú, héja, szajkó**

7. Írd be a szavakba a hiányzó mássalhangzót!**10/**

közömbös, fokhagyma, kapzsi, lagzi, szabadkozik, azonban, csúszda, küszködik, készpénz, rebesgetik

Összesen: 60 pont**Elért pontszám: _____**